

Sygn. akt

III AUa 1403/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **27 marca 2014 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Urszula Kocylowska
	Sędziowie:	SSA Ewa Madera (spr.) SSA Roman Skrzypek
	Protokolant	st.sekr.sądowy Anna Budzińska

po rozpoznaniu w dniu **27 marca 2014 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **S. K.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.**

o emeryturę

na skutek apelacji pozwanego organu rentowego

od wyroku **Sądu Okręgowego w T.**

z dnia **1 października 2013 r.** sygn. akt **III U 602/13**

I. **o d d a l a apelację.**

II. **z a s ą d z a od pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. na rzecz wnioskodawcy S. K.kwotę 120 zł (słownie: sto dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.**

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. decyzją z 17 kwietnia 2013 roku, przywołując treść przepisów art. 184 ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jak i § 4 rozporządzenia

Rady Ministrów z 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, stwierdził brak prawa wnioskodawcy S. K. do emerytury. W uzasadnieniu wyjaśnił, że wnioskodawca z wymaganego ustawą piętnastoletniego stażu pracy w warunkach szczególnych wykazał do 1 stycznia 1999 roku jedynie 7 lat 10 miesięcy i 29 dni. Zaznaczył, że dowodzony przez wnioskodawcę, świadectwem pracy w szczególnych warunkach z 12 kwietnia 2013 r. okres zatrudnienia w (...) od 9 listopada 1971r. do 20 grudnia 1975r. oraz od 1 czerwca 1982r. do 5 listopada 1982r. nie został zaliczony do tego stażu, gdyż świadectwo pracy zostało wydane przez nieuprawniony organ – archiwum.

Powyższą decyzję odwołaniem zaskarżył S. K. domagając się zmiany stanowiska organu rentowego i przyznanie prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym. W uzasadnieniu odwołania wnioskodawca podniósł, iż przez cały sporny okres wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracę cieśli.

Odpowiadając na odwołanie organ rentowy podtrzymał stanowisko prezentowane w zaskarżonej decyzji, domagając się oddalenia odwołania.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w T. wyrokiem z 1 października 2013 r. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał wnioskodawcy S. K. prawo do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych poczynawszy od 12 marca 2013 r.

Sąd Okręgowy ustalił, iż S. K. (ur. (...)) w okresie od 9 listopada 1971 r. do 20 grudnia 1975r. oraz od 1 czerwca 1982r. do 5 listopada 1982r. był zatrudniony w (...)w C., jako cieśla przy montażu metalowych konstrukcji na wysokościach. Pracował również za granicą w N. oraz na W.. W 1982r. zatrudniony był przy budowie szpitala w B.. Od 6 stycznia 1976r. do 31 grudnia 1978r. skarżący zatrudniony został w (...)w L., gdzie początkowo wykonywał czynności pomocnika operatora dźwigu, zaś 12 czerwca 1976r. uzyskał zaświadczenie uprawniające do obsługi dźwignic typu żuraw K-162 i od 1 września 1976r. pracował jako operator dźwigu. Był zatrudniony na budowach przy rozbiórce starych hal i montowaniu konstrukcji stalowych. Była to praca stała w pełnym wymiarze czasu pracy. Od tego pracodawcy uzyskał świadectwo pracy w warunkach szczególnych stwierdzające, iż od 20 sierpnia 1975r. do 31 grudnia 1978r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace maszynisty żurawi stałych i suwnic na stanowisku maszynista żurawi stałych i suwnic wymienionym w dziale V poz.3 pkt 12 wykazu A stanowiącego załącznik nr 1 do Zarządzenia Nr 2 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z 30 marca 1985r. Nadto Sąd Okręgowy ustalił, iż od 6 lipca 1983r. do 30 kwietnia 2004r. wnioskodawca był pracownikiem (...) w M.. W okresie tym był oddelegowany do pracy w (...)we W. od 31 maja 1989r. do 28 lipca 1990r., w (...). we W., od 21 maja 1991r. do 13 września 1991r., od 6 lipca 1994r. do 28 października 1994r., od 28 marca 1995r. do 31 lipca 1995r., od 25 października 1996r. do 15 grudnia 1997r., oraz w (...). w L. od 6 lipca 1992r. do 15 sierpnia 1992r. Jako pracownik (...) we W. korzystał z urlopów bezpłatnych. Będąc pracownikiem wyżej wymienionych przedsiębiorstw pracował jako cieśla na budowach eksportowych w dawnej RFN, zajmując się stale i w pełnym wymiarze czasu pracy montażem metalowych konstrukcji na wysokościach. Pracował przy budowie sklepów, ramp, pochylni, wykonując oszalowania, stropy na wysokościach, ściany przyporowe i konstrukcje metalowe budynków. Od 15 kwietnia 1991r. do 15 maja 1991r. S. K. był zatrudniony w (...)w W., zaś od 15 kwietnia 1996r. do 15 października 1996r. w (...)w M. jako cieśla. W okresach tych nie wykonywał prac na wysokości. Powyższe Sąd ustalił na podstawie zeznań wnioskodawcy, zeznań świadków: S. K., S. B., dokumentacji osobowej wnioskodawcy, akt osobowych, w tym również akt osobowych wyżej wskazanych świadków.

W ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy przyjął, iż wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace kwalifikowaną jako praca w szczególnych warunkach łącznie przez 17 lat i 9 miesięcy. I tak w (...)we W. od 31 maja 1989r. do 28 lipca 1990r. (1 rok, 1 miesiąc, 29 dni), w (...) we W., od 21 maja 1991r. do 13 września 1991r., od 6 lipca 1994r. do 28 października 1994r., od 28 marca 1995r. do 31 lipca 1995r., od 25 października 1996r. do 15 grudnia 1997r. (2 lata 1 miesiąc i 12 dni z wyłączeniem okresów urlopów bezpłatnych w wymiarze 63 dni), oraz w (...) w L. od 6 lipca 1992r. do 15 sierpnia 1992r. (2 miesiące i 9 dni). Sąd również uznał za udowodnione, jako okres pracy w szczególnych warunkach, zatrudnienie wnioskodawcy na stanowisku operatora dźwigu w (...)w L. od 1 września 1976r. do 31 grudnia 1978r. (2 lata 4 miesiące). Ponadto za okres tak wskazanego zatrudnienia, w ocenie Sądu I instancji, należy uznać okres pracy odwołującego na stanowisku cieśli wykonującego prace przy

montażu konstrukcji metalowych na wysokości od 9 listopada 1971 r. do 20 grudnia 1975r. oraz od 1 czerwca 1982r. do 5 listopada 1982r. w(...)w C. (4 lata, 6 miesięcy). Powyższe prace przyporządkowane są do działu V poz. 3 (prace maszynistów ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych) oraz poz. 5 (prace przy montażu konstrukcji metalowych na wysokości) Rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r.

Konkludując Sąd Okręgowy stwierdził, że wnioskodawca legitymuje się ponad piętnastoletnim okresem pracy w szczególnych warunkach, jak również spełnia pozostałe przesłanki niezbędne do przyznania mu prawa do emerytury w obniżonym wieku. Mając na uwadze powyższe na podstawie art. 184 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009r. nr 153. poz.1227) oraz art. 477^{((14))} § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję przyznając S. K. prawo do emerytury począwszy od 12 marca 2013r.

Skarżąc powyższy wyrok apelacją organ rentowy zarzucił naruszenie:

- art. 233 §1 kpc poprzez dokonanie oceny dowodów bez wszechstronnego rozważenia wszystkich okoliczności sprawy,

- art. 184 ust.1 w zw. z art. 32 ustawy emerytalno – rentowej w zw. z § 2 ust. 1 i § 4 ust. 1 pkt. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach, przez przyjęcie, że wnioskodawca spełnia warunki do emerytury pomimo, że na 1 stycznia 1999 r. nie wykazał on piętnastoletniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

W uzasadnieniu apelujący zakwestionował ustalenia Sądu Okręgowego w zakresie, w jakim Sąd ten przyjął, iż wykonywana przez wnioskodawcę praca w okresie od 6 lipca 1994r. do 28 października 1994r. oraz od 25 października 1996r. do 2 marca 1997r. i od 1 do 15 grudnia 1997r. na rzecz (...) stanowiła pracę w szczególnych warunkach. Odnosnie wskazanych okresów zatrudnienia pozwany organ podkreślił, iż Sąd nie wziął pod uwagę, że świadkowie K. i B. nie pracowali z wnioskodawcą w tych okresach. Ponadto organ rentowy zarzucił uwzględnienie okresu zatrudnienia wnioskodawcy w (...)od 6 lipca 1992r. do 15 sierpnia 1992r. jedynie na podstawie zeznań odwołującego, co przy braku świadectwa pracy w szczególnych warunkach nie uzasadnia – w ocenie apelującego – przyjęcia takiego stanowiska. Ponadto, z uwagi na wydanie świadectwa pracy przez nieuprawniony podmiot tj. przechowawcę dokumentacji po zlikwidowanym zakładzie i brak potwierdzenia okoliczności tego zatrudnienia innymi dowodami np. aktami osobowymi lub zeznaniami świadków, nie zgodził się z uznaniem za tak określone zatrudnienie pracy S. K. od 9 listopada 1971 r. do 20 grudnia 1975r. oraz od 1 czerwca 1982r. do 5 listopada 1982r. w(...) w C.. Zatem uznany przez pozwanego Zakład okres zatrudnienia w warunkach szczególnych w wymiarze 7 lat, 10 miesięcy i 29 dni wraz z wykazaniem w trakcie postępowania sądowego w wymiarze 4 lat, 10 miesięcy i 1 dnia nie przekładają się na wymagany, co najmniej 15 letni okres zatrudnienia niezbędny do przyznania emerytury w obniżonym wieku.

W konkluzji pozwany organ wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia przez oddalenie odwołania, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji.

Odpowiadając na apelację wnioskodawca domagał się jej oddalenia oraz zasądzenia od pozwanego Zakładu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie ustalił i zważył co następuje :

Apelacja pozwanego organu rentowego jest nieuzasadniona. Zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu z 1 października 2013 r. jest bowiem – w ocenie tut. Sądu - wyrokiem trafnym i odpowiadającym prawu.

Przedmiotem niniejszego postępowania jest kwestia uprawnienia S. K. do emerytury w obniżonym wieku z tytułu powoływania się wnioskodawcy na spełnienie przesłanek wymienionych w art. 184 i 32 ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzeniu Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Podane normy umożliwiają skuteczne ubieganie się o emeryturę po spełnieniu stażu emerytalnego (tj. okresów składkowych i nieskładkowych) w wymiarze 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, w wieku obniżonym o

pięć lat od wieku powszechnego (czyli 55 lat w przypadku kobiet i 60 lat dla mężczyzn), po wykazaniu posiadania do dnia wejścia w życie ustawy tj. do 1 stycznia 1999 roku, co najmniej piętnastu lat pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego lub złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym za pośrednictwem ZUS na dochody budżetu państwa.

Niekwestionowanym w rozpoznawanej sprawie pozostawało, że S. K. posiada wymagany ogólny staż emerytalny, osiągnął wiek 60 lat życia oraz nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego. Zaskarżoną decyzją z 17 kwietnia 2013 r. organ rentowy uwzględnił do stażu pracy wnioskodawcy w warunkach szczególnych okres wynoszący 7 lat, 10 miesięcy i 29 dni. Na etapie postępowania apelacyjnego niekwestionowanym pozostawało, że wnioskodawca pracę w szczególnych warunkach wykonywał również w okresie zatrudnienia w (...) od 6 stycznia 1976r. do 31 grudnia 1978r. (2 lata i 4 miesiące) oraz w (...) we W. od 31 maja 1989r. do 28 lipca 1990r., w(...) we W., od 1 maja 1991r. do 13 września 1991r., od 28 marca 1995r. do 31 lipca 1995r., od 3 marca 1997r. do 30 listopada 1997r.

Spornym pozostawał natomiast uwzględniony przez Sąd Okręgowy do stażu pracy w szczególnych warunkach pozostały okres zatrudnienia wnioskodawcy.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do sformułowanych w apelacji zarzutów dotyczących okresu zatrudnienia wnioskodawcy od 9 listopada 1971 r. do 20 grudnia 1975r. oraz od 1 czerwca 1982r. do 5 listopada 1982r. w (...)” w C. należy zauważyć, iż wbrew zarzutowi pozwanego Zakładu Sąd I instancji dysponował aktami osobowymi wnioskodawcy z tego okresu zatrudnienia, na co wskazywał w uzasadnieniu wyroku, a zalegająca tam dokumentacja osobowa potwierdza okoliczności tego zatrudnienia. Fakt wykonywania pracy za granicą nie stanowi przeszkody, jak zdaje się sugerować apelujący, do uznania tego zatrudnienia za pracę w warunkach szczególnych, jeżeli spełniało wymogi, o których stanowią powołane wyżej przepisy. Z dokumentacji dotyczącej pracy przy budowie szpitala w B. od 1 czerwca 1982r. do 5 listopada 1982r. (świadczenie pracy oraz umowa z adnotacją „zdolny do pracy na wysokości”), wynika, że odwołujący wykonywał czynności cieśli na wysokości. Stąd też ustalenia Sądu Okręgowego dotyczące tego okresu znajdują potwierdzenie - wbrew zarzutom apelacji nie tylko w zeznaniach wnioskodawcy - prawidłowo przez Sąd ocenionych jako wiarygodne - ale również w dokumentacji zalegającej w aktach osobowych odwołującego. Tym samym argumentacja pozwanego odwołująca się do braku stosowanego świadectwa pracy, mającego potwierdzić sporną okoliczność jest nieuprawniona. Niewątpliwie istotnym dowodem stwierdzającym fakt zatrudnienia w szczególnych warunkach jest świadectwo pracy wydane przez pracodawcę, spełniające warunki formalne. Jednak, jak każdy dokument prywatny może zostać zakwestionowane. Nie korzysta zatem z domniemania prawdziwości, i nie ma do niego zastosowania procedura opisana w art. 252 kpc. Świadczenie pracy – w tym świadectwo pracy w szczególnych warunkach, podlega – jako dokument prywatny, kontroli zarówno co do prawdziwości wskazanych w nim faktów jak i prawidłowości wskazanej w nim podstawy prawnej. Nie jest to dokument abstrakcyjny, w związku z czym winien znajdować oparcie w posiadanej przez zakład pracy dokumentacji, a w przypadku jej braku w innych dowodach, a ocena tych pozostałych dowodów należy do sądu. W odniesieniu zatem do wyżej wskazanego okresu, pomimo braku określonego wyżej dokumentu, ustalenia poczynione na podstawie zeznań wnioskodawcy oraz dokumentacji osobowej zalegającej w jego aktach osobowych i ocena przeprowadzonych dowodów, jak i ocena prawna Sądu Okręgowego są prawidłowe. Uwzględnienie powyższego okresu (4 lata, 6 miesięcy) wraz z przyjętym i zaakceptowanym przez organ rentowy w wymiarze 12 lat i 9 miesięcy, przekłada się na wymagany na dzień 1 stycznia 1999r. ponad 15 letni okres zatrudnienia wnioskodawcy w warunkach szczególnych. Niezależnie jednak od powyższego tutaj Sąd zauważa, iż z akt osobowych świadka B. wynika, że pracował on z wnioskodawcą na tej samej budowie eksportowej od 25 października 1996r. do 31 grudnia 1997r. a więc w okresie zakwestionowanym przez organ rentowy, który nie uwzględnił faktu, że poza zeznaniami świadków Sąd I instancji dysponował również ich aktami osobowymi. Reasumując uznać należało, że Sąd Okręgowy prawidłowo przyjął do stażu pracy wnioskodawcy w szczególnych warunkach wyżej wskazane okresy jego zatrudnienia.

Konsekwencją powyższego było podzielenie przez tut. Sąd w postępowaniu odwoławczym oceny prawnej sprawy Sądu Okręgowego o spełnieniu przez skarżącego S. K.koniecznych przesłanek nabycia prawa do emerytury, przewidzianych w art. 184 w związku z art. 32 ustawy emerytalno - rentowej.

Zatem z braku dostatecznych podstaw faktycznych i prawnych-orzeczono jak w sentencji na podstawie art. 385 kpc. Rozstrzygnięcie zawarte w pkt II wyroku jest konsekwencją nieuwzględnienia apelacji pozwanego Zakładu i zostało wydane w oparciu o przepis art. 98 kpc.